

Hvordan står det til i resten av verden?

Sommeren er snart på hell, og høstens store begivenhet, NTFs landsmøte, står for tur. Etterutdanningskatalogen vil være full av informasjon om både landsmøtet og andre kursmuligheter. Jeg håper alle vil studere den nøye og melde seg på et eller flere av våre gode og interessante kurs!

Det skjer hele tiden ting på tannhelsefeltet. Vi venter på ny lov om tannhelsetjenesten. Det blir stadig sendt ut høringer om endringer i lovverk som vil kunne få konsekvenser for oss. Markedsportalen kommer denne høsten, men vi vet fortsatt ikke helt hvordan den vil se ut eller hva den vil inneholde. Det er foreslått endringer i folketrygdloven som vil gi tannpleierne selvstendig refusjonsrett. Investorer uten tannhelsefaglig bakgrunn eller tilknytning er opptatt av bransjen vår og har ønske om å gå inn på eiersiden. Andre yrkesgrupper tar over ledelsen av tannhelseteamene flere steder. Det utdannes mange tannleger utenfor Norges grenser, noe som skaper utfordringer vi ikke tidligere har hatt. Alt dette er saker NTF jobber med og følger med på.

Likevel tør jeg påstå at tannleger i Norge i dag har det rimelig bra. Vi har ikke, i hvert fall så langt, sett de store konsekvensene av krisen som pågår ute i Europa. Tannhelsetjenesten og det systemet den bygger på, har vært en suksesshistorie. De fleste i Norge går regelmessig til tannlege, og de aller fleste har god tannhelse. Ja, det kommer andre grupper nå, med større utfordringer. Jeg tenker på et økende antall eldre og et tilsvarende økende antall personer med bakgrunn fra andre kulturer. Men jeg er sikker på at vi sammen skal klare å løse denne utfordringen.

Så kanskje vi skal løfte blikket og se litt utenfor vårt eget land? Hvordan har

egentlig tannleger det i andre deler av verden? Hvilke problemer sliter de med, og hvordan er tannhelsen der de har sitt virke? NTF har i de senere år økt sitt engasjement, både på europeisk front gjennom Council of European Dentists (CED) og på verdensbasis, gjennom FDI World Dental Federation. Der kan vi konstatere at svært mange land sliter med helt andre problemstillinger enn våre. I store deler av verden er karies fortsatt en meget utbredt sykdom, som daglig fører til store smerter og problemer for millioner på millioner av mennesker.

FN har det siste året økt oppmerksomheten omkring den enorme helseutfordringen som de ikke-smittsomme sykdommene utgjør globalt. Dette gjelder i første rekke kreft, hjerte-karsykdommer, diabetes og kroniske lungesykdommer. Men også orale sykdommer nevnes nå i denne sammenhengen. WHO slår fast at disse sykdommene har felles risikofaktorer, som «tobacco, unhealthy diet, physical inactivity and harmful use of alcohol». Forebyggende innsats her vil derfor kunne ha stor helsemessig gevinst på flere områder. Tannhelse er altså med som en del av det totale bildet.

I Europa ser vi andre problemstillinger. Der har man viet amalgam stor oppmerksomhet, og det pågår en heftig debatt om et eventuelt forbud innen EU. Her hjemme har vi jo lært oss å leve med amalgamforbudet. Men vi kommer likevel til kort når vi blir spurt om hvilke konsekvenser det har fått for oss som behandlere og for pasientene, og om den ønskede virkningen av forbudet er oppnådd. Her foreligger det rett og slett ingen evalueringer så langt, noe som absolutt burde ha vært planlagt fra de ansvarlige myndighetenes side før gjennomføringen fra 2008.

Tannleger i Europa kjemper på flere fronter og ser nå viktigheten av sterke

fagorganisasjoner som forsvarer tannlegenes posisjon som den mest fagkompetente i tannhelseteamet. Også NTF er med og slåss for at tannlegeutdanningen må ha både en viss lengde og et visst antall timer for å kunne bli godkjent i EU; nærmere bestemt minst fem år og 5 000 timer. Det skal ikke være mulig å ta deltidsutdanninger og sette disse sammen til en fullverdig fagutdanning senere. Vi vil kjempe for vår gode og spesialiserte faglige utdanning, for tannlegenes selvfølgeplasse som leder i tannhelseteamet og for å styrke allmenntannlegens sentrale rolle. Det er vi tannleger som har den nødvendige totaloversikten, og som derfor må ta det hele og fulle ansvaret for pasientbehandlingen. Ja, vi kan delegerer enkelte arbeidsoppgaver til andre, og det er selvfølgelig viktig med et godt samarbeid med alle i tannhelseteamet. Men det er fortsatt tannlegen som har kompetansen til å ha det overordnede ansvaret for pasientene.

I flere land arbeides det nå for å sikre at tannleger i størst mulig grad skal beholde kontroll på eiersiden i tannhelsetjenester. Dette er en sak som hovedstyret følger nøye, og som dere medlemmer har sagt at dere er svært opptatt av.

Jeg har vel egentlig svart på mitt eget spørsmål alt. For meg er svaret et klart og tydelig JA. Vi skal se utenfor egne landegrenser. Vi har et ansvar for å bidra der vi kan. Vi får dermed nye impulser og innspill som vi kan dra nytte av i vårt eget land. Derfor er det verdt innsatsen.

Camilla Hanser Steinum